

DOI: <https://doi.org/10.33994/kndise.2022.67.62>
УДК: 346.5:005.942

Тетяна Анатоліївна Кунділовська
кандидат технічних наук,
доцент кафедри туристичного та готельно-ресторанного бізнесу

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-3545-7321>
E-mail: Tatiana.kundilovskii@gmail.com

Одеський національний економічний університет

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ТОВАРОЗНАВЧОЇ ЕКСПЕРТИЗИ ШКІРЯНИХ СУМОК

У статті обґрунтовано доцільність проведення комплексної товарознавчої експертизи шкіряних сумок на основі визначення критеріїв ідентифікації. Сформульовані висновки про недоліки чинної нормативної документації, що регламентує термінологію, виробництво, вимоги до якості та номенклатуру показників якості матеріалів та шкіряних галантерейних виробів. Запропоновано критерії ідентифікації шкіряних сумок та узагальнено методи оцінювання показників якості виробів.

Ключові слова: *товарознавча експертиза, шкіряні сумки, галантерейні вироби, критерії ідентифікації, дефекти*

Постановка проблеми. Сучасний стан вітчизняного товарного ринку шкіряної галантереї характеризується, як правило, наявністю імпортованих товарів-сурогатів та низькоякісної вітчизняної продукції. Кількість судових товарознавчих експертиз, об'єктами яких є вироби шкіряної галантереї, зростає. Разом з тим, відбувається оновлення номенклатури товарів, що пов'язано із використанням новітніх синтетичних матеріалів, які імітують натуральну шкіру, композиційних полімерних матеріалів, збільшенням асортиментних пропозицій, товарних груп. При цьому застарілість національних стандартів на терміни, визначення, які регламентують сферу виробництва та оцінки якості шкіргалантерейних виробів, матеріалів, фурнітури тощо, відсутність сучасних методик оцінювання ускладнюють роботу експерта, впливають на обґрунтованість та об'єктивність експертних висновків. Тому доцільним вважаємо удосконалення методики товарознавчої експертизи шкіряних галантерейних виробів на основі систематизації існуючих методів та із застосуванням ідентифікаційних критеріїв, які дадуть змогу ефективно оцінити властивості матеріалів та виробів.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Актуальні питання і сучасні проблеми товарознавчої експертизи, ідентифікації, ринкової оцінки вартості товарів досліджувались у працях таких науковців та фахівців – судових експертів, як Т. Коломієць, Н. Мережко, Т. Артюх, В. Архіпова,

Т. Данько, Я. Зайця, О. Ярового, М. Беднарчука та інших [1-6]. У роботах В. Серединського, М. Мартосенко, Н. Кострикіна, Т. Мельника досліджувались практичні підходи до визначення вартості товарів шкіряної галантереї [7-9]. Проте у численних публікаціях і дослідженнях не обґрунтовано порядок проведення товарознавчої експертизи шкіряних сумок, що потребує розробки алгоритму експертизи на основі комплексного підходу.

Мета дослідження. Метою статті є узагальнення підходів до експертизи шкіряних сумок на основі комплексного товарознавчого дослідження.

Викладення основного матеріалу. Товарознавча експертиза – це сукупність організаційно-правових, економічних, технічних заходів, спрямованих на одержання інтегрованої оцінки на підставі аналітичного вивчення та експериментального дослідження, що пов'язані з інформаційною, кількісною, якісною, вартісною оцінкою товару протягом його життєвого циклу та результати яких оформлюються у вигляді експертного висновку. Традиційно комплексна експертиза шкіряних галантерейних виробів складається з таких етапів:

- вивчення товаро-супровідної документації;
- вибір номенклатури показників якості товару;
- встановлення дійсних значень показників якості шляхом кількісних вимірювань;
- порівняння дійсних значень вимірюваного показника із базовим – встановлення відповідності або невідповідності вимогам нормативної документації та еталону;
- встановлення градації, класу, товарного ґатунку, марки товару в залежності від мети експертизи;
- проведення оцінювання ринкової вартості товару; складання експертного висновку [6-9].

Проте слід зазначити, що відсутність належного ринкового нагляду та контролю якості продукції, яка реалізується в торговельній мережі та на промислових ринках, розвиток технологій, використання сучасних штучних матеріалів, збільшення кількості дрібних виробників сфери малого бізнесу призводять до розповсюдження фальсифікованої продукції.

На сьогоднішній день неможливо попередити та виявити фальсифікацію шкіргалантерейних виробів на основі тільки показників якості, регламентованих у морально застарілих нормативних документах, які є чинними впродовж десятиліть. Органолептичні й фізико-хімічні, мікроскопічні показники якості, які визначаються для шкіряних виробів, недостатньо достовірно ідентифікують продукцію, зокрема, із штучних шкір – синтетичної та екошкіри.

Найбільш широко застосовуваний полімерний матеріал для виготовлення сумок – штучна шкіра різноманітних кольорів, фактур поверхні і синтетичні ткани матеріали. Штучні шкіри у виробництві сумок мають певні переваги в порівнянні з натуральними: дозволяють забезпечити більш низьку масу виробу; здешевити процес виробництва; урізноманітнити зовнішній вигляд виробів за рахунок фактур, що імітують різну мерею натуральних шкір; забезпечити хороші функціональні характеристики. Але виробництво

сумок з натуральної шкіри займає ведучі позиції серед виробників, тому що сумки з натуральної шкіри користуються більшим попитом. Сумки з натуральної шкіри мають свої переваги і особливості, які сумки зі штучної шкіри не можуть повторити [10, 11].

Необхідна розробка та впровадження нових критеріїв і показників, за якими слід проводити ідентифікацію шкіргалантерейних виробів, а також методів їх дослідження з одночасним створенням відповідної нормативно-правової бази, яка має бути у вільному доступі. Розробка актуальних методик ідентифікації товарів сприятиме попередженню ввезення на територію України небезпечних і неякісних товарів та недопущенню їх реалізації.

Отже, з метою удосконалення методики товарознавчої експертизи шкіряних сумок ми запропонували застосовувати обґрунтовані критерії ідентифікації.

На першому етапі товарознавчої експертизи аналізується нормативна та товаро-супровідна документація. Нормативна документація встановлює положення, що забезпечують відповідність об'єкта стандартизації своєму призначенню і безпеку його щодо життя чи здоров'я людей, тварин, рослин, а також майна та охорони довкілля; створення умов для раціонального використання всіх видів національних ресурсів, які сприяють усуненню технічних бар'єрів у торгівлі та підвищують конкурентоспроможність продукції, робіт і послуг [12, с. 240].

Чинна нормативна документація, яка регламентує фахову термінологію, виробництво, показники якості галантерейних виробів із шкіри – це: ДСТУ ГОСТ 28631:2006 «Сумки, валізи, портфелі, ранці, папки, вироби дрібної шкіргалантереї. Загальні технічні умови»; ДСТУ 3533-97 «Виробництво шкіряногалантерейної продукції. Терміни та визначення»; ДСТУ 2198-93 «Вироби шкіргалантерейні. Терміни та визначення»; ДСТУ 3178-95 «Фурнітура для шкіргалантерейних, текстильно-галантерейних, швейних виробів та взуття»; ДСТУ 2341-94 «Шкіра. Терміни та визначення»; ДСТУ 3177-95 «Шкіра. Номенклатура показників якості».

Так, у ДСТУ ГОСТ 28631:2006 «Сумки, валізи, портфелі, ранці, папки, вироби дрібної шкіргалантереї. Загальні технічні умови» зазначаються: вимоги до матеріалів з яких виготовляються сумки (застосовують натуральну, штучну і синтетичну шкіру, тканини, пластичні маси, плівку полівінілхлоридну, картон, фібру, матеріали для в'язки і плетіння, інші матеріали і фурнітуру); характеристики виробництва (вироби виготовляють наступними методами: прошивний нитками, клейовим, звареним струмом високої частоти, клепанним, методом обплітання, в'язання, плетіння, формування, лиття, комбінованим); вимоги міцності кріплення несучих швів корпусу виробів, кріплення ручок і плечових ременів при статичному навантаженні; вимоги до художнього оформлення товару; вимоги до зрізів відкритих швів; вимоги до внутрішньої обробки жіночих сумок; вимоги поділів на сорти виробів (допускається випускати вироби без поділу на сорти, при цьому вони повинні відповідати вимогам, що пред'являються до виробів 1-го сорту); дефекти, розташовані на зовнішній стороні виробів; дефекти, які в виробах не вважаються такими (головним чином це дефекти натуральної шкіри –

природні); опис процесу приймання товарів; опис методів випробувань виробів; гарантії виробника (для жіночих сумок гарантійний термін експлуатації з дня роздрібного продажу становить 50 днів) [13].

Товаро-супровідна документація – це маркування, договори, сертифікат відповідності, сертифікат походження тощо. Маркують шкіргалантерейні вироби гарячим тисненням через фольгу, незмивною фарбою, методом шовкографії тощо. Маркування наносять безпосередньо на виріб, на тасьму і стрічки, на вшивні шматочки матеріалу верху, на паперові ярлики та інші матеріали. Маркування повинно бути повним, чітким і стійким до зовнішніх впливів. Упаковують вироби в індивідуальні коробки, пакети або в пачки по декілька штук. В останньому випадку вироби перекладають папером. На транспортній тарі повинен бути маніпуляційний знак: «боїться вогкості». Споживча упаковка повинна бути обв'язана, склеєна або загорнута. Вона може бути представлена у вигляді полімерної упаковки в доповненні з текстильним чохлам чи картонної коробки або без них [12].

На другому етапі товарознавчої експертизи жіночі шкіряні сумки підлягають ідентифікації (описуються показники обраних критеріїв). Критерій виступає в якості мірила ідентифікації, проте показник – якісна або кількісна характеристика властивості виробу. Деякі критерії можна ідентифікувати за декількома показниками ідентифікації. Показники використовують для встановлення тотожності за низкою найбільш важливих критеріїв ідентифікації.

Нами було запропоновано такі критерії ідентифікації шкіряних сумок: малюнок мереї, симетричність деталей, стан обробки фурнітури і швів, характеристика матеріалу підкладки, стан маркування і пакування сумки.

Мерея – характерний малюнок поверхні дерми, що утворюється після вичинки шкіри. Тонкістю природного візерунка багато в чому визначається цінність сировини для виробництва взуття, галантерейних виробів. Своєрідність природного малюнка мереї визначається не тільки видовими особливостями, а й віком тварини: у міру того, як збільшується площа шкірного покриву, шкіра з гладкою мереєю, з інтенсивним густим малюнком, стає менш наповненою, грубіє, набуває особливого вигляду [11, с. 489].

До показників критеріїв ідентифікації висуваються наступні вимоги:

– малюнок мереї повинен бути властивий шкірі, з якої вироблено виріб; малюнок мереї не повинен бути симетричним, навіть в шкірі, яка оброблена тисненням, при детальному розгляді видна неповторність даного малюнку;

– не повинні бути присутні наскрізні отвори від щетини, їх наявність та велика концентрація говорить про використання більш дешевої свинячої шкіри в виробництві сумки;

– симетричність форми і розташування парних деталей (клинчиків), форма повинна бути симетрична; симетричність довжини ручок сумки – ручки сумки симетричні по довжині, розташовані на однаковій відстані, на передній стінці і на задній стінці сумки;

– пристрочування застібок «блискавка» повинно бути виконано без дефектів, «блискавка» повинна легко відкриватись і закриватись; кріплення фурнітури має бути міцним, із гарною обробкою деталей;

– цілісність рядка виражається правильним виконанням рядків, без пропусків, строчки прокладені рівно; обрив ниток повинен бути відсутнім, без пропусків стібків; стяжка ниток також повинна бути відсутньою, нитки рівномірно натягнуті;

– матеріал підкладки повинен бути одного кольору, без дефектів, волого-теплова обробка підкладки – без зморшок, загинів, складок, опалів;

– обов'язково маркування повинно містити: товарний знак, найменування, підпорядкованості та місцезнаходження (найменування міста) підприємства-виготовлювача, артикул, найменування виробу, номер моделі, сорт, дати випуску (місяць, рік), номери контролера або особистого клейма контролера, позначення нормативно-технічної документації;

– споживча упаковка повинна бути обв'язана, склеєна або загорнута суцільно.

На третьому етапі сумки підлягають органолептичній та вимірювальній експертизі.

Для організації практичних процесів експертизи в кожному конкретному випадку визначається коло апробованих методик, технічних засобів, на першому етапі – без руйнування товарів – застосовуються органолептичні, візуальні, експрес-методи, на другому етапі застосовуються більш складні методи – вимірювальні, експертні.

Експертиза якості виробів зі шкіри проводиться органолептичним методом при візуальному їх огляді. При цьому контролюють якість матеріалів, технологічної обробки (скріплення деталей, формування заготовки, обробки, симетричність деталей за розмірами і формою) і фіксуються дефекти [14, с. 549].

У таблиці 1 представлені експертні методи, які було запропоновано для оцінювання критеріїв ідентифікації шкіряних сумок.

При необхідності, коли спостерігаються дефекти несиметричності розмірів деталей, проводяться лінійні вимірювання виробів і окремих деталей в них. Якщо не можна зробити висновки про якість товару тільки візуальним оглядом, у разі сумнівів до виробу, він піддається фізико-механічним випробуванням.

При визначенні сортності виробів дефекти поділяють на допустимі і неприпустимі. До допустимих дефектів у стандартних виробках відносять: зарослі свищі і подряпини шкіри, залом шкіри, слабо виражену жилованість, незначну стяжку швів, потовщення ниток, напливи покриттів. Зазначені дефекти малопомітні для покупця і не погіршують зовнішнього вигляду сумок.

До неприпустимих дефектів відносять: осипання покриття, тріщини лицьової поверхні, забруднення, пробойні і пропали зварного шва, пропуск стібків і інші дефекти швів, звалювання строчки з краю деталей, проруб матеріалу голкою, розриви матеріалів, нетривке кріплення і несправність фурнітури, раковини в ливарних виробках. Ці дефекти впливають на естетичні властивості та міцність сумок [15, с. 17].

Міцність швів залежить від їх виду (нитковий, зварений) і виду виробів. Наприклад, для сумок жіночих цей показник нормується в 20 Н/см, а для дорожніх – в 40 Н/см довжини шва. При випробуванні міцності кріплення

ручок або плечових ременів на максимальне навантаження рівномірно завантажене виріб підвішують у вільному стані за ручки або плечові ремені на 5 діб. Виріб вважається таким, що витримав випробування, якщо не виявлено руйнування вузла кріплення і матеріалів. Міцність кріплення ручок у жіночих сумках нормується в 5 кг, для господарських – 9 кг, для чемоданів – 40 кг [13].

Таблиця 1

Методи експертизи шкіряних сумок за критеріями ідентифікації

№ з/п	Критерій ідентифікації	Метод проведення експертизи
1	Малюнок мережі	Органолептичний. Проводять зовнішнім оглядом матеріалу верху, але із застосуванням вимірювального метода (для більшої точності) із використанням хімічних реактивів, мікроскопу, та іншого спеціального обладнання
2	Наскрізнi отвори від щетини	Органолептичний. Проводять зовнішнім оглядом матеріалу верху, визначають колір, фактуру
3	Симетричність деталей	Органолептичний і вимірювальний. Парні деталі вимірюють. Довжину ручок вимірюють від початку і до кінця, вимірюють розташування кріплення ручок від краю стінки відносно один одного
4	Обробка фурнітури	Органолептичний і вимірювальний. Перевіряють застібання застібки «блискавка», правильність кріплення фурнітури
5	Обробка швів	Органолептичний і вимірювальний. Зовнішнім оглядом перевіряють рядки на пропуски стіжків, рівність прокладання стіжків
6	Матеріал підкладу	Органолептичний. Зовнішнім оглядом матеріалу підкладки визначають колір, фактуру. Встановлюють наявність дефектів
7	Повне маркування	Органолептичний. Оцінюють відповідність маркування сумки
8	Упаковка	Органолептичний. Перевіряють упаковку сумки на відповідність вимогам стандарту

Розпізнавання натуральності шкіри і шкіроподібних матеріалів здійснюються за допомогою хімічного аналізу – розчиненням досліджуваних зразків шкіри [16, с. 57]. Для цього зразки розрізають на шматочки розміром (10-15)×(10-15) мм і поміщають у термостійку колбу, заповнену органічним розчинником, обраним з групи: бутиловий ефір оцтової кислоти, діметилкетон, діметилформамід, тетрагідрофуран, фурфурол, циклогексанол, у співвідношенні зразок: розчинник, що дорівнює 1:(10-15). Розчинення зразків здійснюють при температурі кипіння обраного розчинника протягом 20-30 хвилин при перемішуванні. При повному розчиненні зразка

його ідентифікують як шкіроподібний матеріал, а в разі, якщо зразок не розчиниться, його ідентифікують як натуральну шкіру.

Додатково можна використовувати метод забарвлення шкіри за Ван Гізоном – це метод забарвлення мікропрепаратів у гистології, призначений для вивчення структури сполучної тканини. Барвником слугує суміш кисло-го фуксину і пікринової кислоти, причому перший компонент забарвлює колагенові волокна в яскраво-червоний колір, а другий надає іншим структурам тканини жовте забарвлення. В результаті забарвлення ядра клітин набувають чорного кольору, колаген – червоного, інші тканинні елементи (включаючи м'язові волокна і еритроцити) – жовті, фібрин – жовтий або помаранчевий колір [17, с. 83].

Також застосовуються експрес-методи, такі як випробування на горіння та перевірка на теплообмін. Шкіра не горить, не плавиться, а повільно стискається, при цьому з'являється запах «смоленої курки». Шкірозамінник спалахує, видаючи неприємний синтетичний запах [10, с. 112]. Натуральна шкіра є відмінним провідником тепла. При контакті з тілом людини шкіра натуральна, нагріється, стає трохи теплішою. Якщо шкіра штучна, то вона залишиться прохолодною, а після відібрання долоні на поверхні матеріалу буде вологий слід [7, с. 151].

Також розпізнавання проводять мікроскопічним аналізом структури матеріалу, що визначає характер волокон [18, с. 84].

На четвертому етапі проводиться аналіз отриманих даних та формується експертний висновок.

Висновки. Отже, в статті узагальнюються підходи до проведення експертного оцінювання шкіряних сумок, визначаються критерії ідентифікації шкіряних галантерейних виробів та систематизуються методи дослідження якості виробів.

Запропонована комплексна методика товарознавчої експертизи може використовуватись для виявлення фактів фальсифікації шкіряних галантерейних товарів, а також у практиці проведення судових експертиз, зокрема, з метою встановлення ринкової вартості виробів.

Перелік посилань

References

1. Коломієць Т., Черняк Л. Методологічні засади визначення ринкової вартості товарів при товарознавчій експертизі. *Товари і ринки*. 2016. Вип. 1. С. 86-96.
1. Kolomiets, T., Cherniak, L. (2016). Methodological principles of determining the market value of goods in commodity examination. *Goods and markets*. Issues 1. P. 86-96 (in Ukrainian).
2. Експертиза та митне оформлення товарів: навч. посіб. / А. А. Мазаракі та ін.; Київ. нац. торг.-екон. ун-т. Київ, 2019. 368 с.
2. Mazaraki, A. A. et al. (2019). Examination and customs clearance of goods: a textbook. Kyiv. 368 p. (in Ukrainian).
3. Іванов С. В., Артюх Т. М., Архипов В. В. Розвиток теорії і методології судово-товарознавчої експертизи харчових продуктів. *Наукові праці Національного*
3. Ivanov, S. V., Artiukh, T. M., Arkhypov, V. V. (2013). Development of the theory and methodology of forensic examination of food products. *Scientific works of*

- університету харчових технологій. 2013. Вип. 52. С. 25-34.
4. Архіпов В. В. Судово-товарознавча експертиза товарів народного споживання та послуг. Теорія та практика. Київ, 2019. 306 с.
5. Данько Т. І., Яворська Н. П. Ідентифікація товарів: сутність та основні товарознавчі аспекти. URL: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/67.pdf. (дата звернення 28.03.2022).
6. Заяць Я. І., Яровий О. Д., Беднарчук М. С. Актуальні проблеми вітчизняної судової товарознавчої експертизи. *Вісник Львівського торговельно-економічного університету. Технічні науки*. 2018. Вип. 21. С. 21-29.
7. Серединський В. В. Особливості визначення ринкової вартості виробів шкіряної галантереї. URL: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/16658/1/krym_visnyk_2018_29%281%29_148_152.pdf. (дата звернення 01.04.2022).
8. Мартосенко М., Кострикiна Н. Судово-товарознавча експертиза шкіряно-галантерейних виробів. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/15611/1/AMIT2020_P074.pdf. (дата звернення 01.04.2022).
9. Мельник Т. А. Особливості визначення вартості виробів шкіряної галантереї. URL: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/47june2021/2.pdf>. (дата звернення 01.04.2022).
10. Білова Н. А., Навроцька Н. Г., Євсєєва Т. М. Ідентифікація та класифікація за УКТЗЕД штучної шкіри залежно від її фізичних характеристик. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2194/1/ilovepdf_com-107-115.pdf. (дата звернення 28.03.2022).
11. Хасаншина К. С. Проблема фальсифікації кожгалантерейних товарів. *Научно-методический журнал «Концепт»*. 2017. № 2. С. 488-491.
12. Савіцький А. В. Стандартизація і сертифікація як важливий елемент управління якістю товарів та послуг. *the National University of Food Technologies. Issues 52. P. 25-34. (in Ukrainian).*
4. Arkhipov, V. V. (2019). Forensic examination of consumer goods and services. Theory and practice. Kyiv. 306 p. (in Ukrainian).
5. Danko, T. I., Yavorska, N. P. Identification of goods: the essence and main aspects of the commodity. Retrieved from: https://economyandsociety.in.ua/journals/9_ukr/67.pdf. (in Ukrainian).
6. Zaiats, Ya. I., Yarovyi, O. D., Bednarчук, M. S. (2018). Current problems of domestic forensic commodity examination. *Bulletin of the Lviv University of Trade and Economics. Technical sciences*. Issues 21. P. 21-29. (in Ukrainian).
7. Seredynskyi, V. V. Features of determining the market value of leather. Retrieved from: http://elar.naiu.kiev.ua/bitstream/123456789/16658/1/krym_visnyk_2018_29%281%29_148_152.pdf. (in Ukrainian).
8. Martosenko, M., Kostrykina, N. Forensic examination of leather and haberdashery products. Retrieved from: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/15611/1/AMIT2020_P074.pdf. (in Ukrainian).
9. Melnyk, T. A. Features of determining the cost of leather goods. Retrieved from: <http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/eko/47june2021/2.pdf>. (in Ukrainian).
10. Bilova, N. A., Navrotska, N. H., Yevsieieva, T. M. Identification and classification according to Ukrainian Classification of Goods of Foreign Economic Activity of artificial leather depending on its physical characteristics. Retrieved from: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/2194/1/ilovepdf_com-107-115.pdf. (in Ukrainian).
11. Khasanshyna, K. S. (2017). The problem of falsification of leather goods. *Scientific and methodical magazine "Concept"*. No. 2. P. 488-491. (in Ukrainian).
12. Savitskyi, A. V. (2013). Standardization and certification an important element of the quality management of goods and services. *Bulletin of the Kharkiv National University*

- Вісник ХНУ. Серія «Економічний простір»*. 2013. № 41. С. 239-247. (Series "Economic space"). No. 41. P. 239-247. (in Ukrainian).
13. ДСТУ ГОСТ 28631:2006. Сумки, валізи, портфелі, ранці, папки, вироби дрібної шкіргалантереї. Загальні технічні умови / Держспоживстандарт України. Київ, 2005. 17 с.
13. DSTU GOST 2863:2006. Bags, valises, briefcases, knapsacks, folders, various kinds of clothes. General specifications (2005). Kyiv. 17 p. (in Ukrainian).
14. Соколовська І. М., Кунділовська Т. А. Особливості проведення товарознавчої експертизи шкіряних сумок. *Проблеми та перспективи розвитку судової експертизи та криміналістики: матеріали Міжнар. наук.-практ. конф.* (м. Одеса, 16.10.2020). Одеса, 2020. С. 546-550.
14. Sokolovska, I. M., Kundilovska, T. A. (2020). Peculiarities of carrying out a commodity examination of leather bags. *Problems and prospects for the development of forensic expertise and criminalistics: proceedings of the International Scientific and Practical Conference* (Odesa, 16.10.2020). Odesa. P. 546-550. (in Ukrainian).
15. Касьян Е. С. Основы технологии шкуры и хутра: навч. посіб. / КНУТД. Київ., 2014. 38 с.
15. Kasian, E. S. (2014). Fundamentals of technology leather and fur: a textbook. Kyiv. 38 p. (in Ukrainian).
16. Мокроусова О. Р. Способи випробувань матеріалів у виробництві шкір для верху взуття. *Журнал наукових праць «Науковий вісник Мукачівського технологічного інституту»*. 2010. № 6. С. 56-61.
16. Mokrousova, O. R. (2010). Methods of testing materials in the production of leather for shoe uppers. *Journal of Scientific Papers "Scientific Bulletin of the Mukachevo Institute of Technology"*. No. 6. P. 56-61. (in Ukrainian).
17. Лактионова М. А. Комплексное исследование изделий из кожи при производстве судебно-товароведческой экспертизы в целях определения их рыночной стоимости. *Теория и практика судебной экспертизы*. 2011. № 4 (24). С. 81-86.
17. Laktyonova, M. A. (2011). A comprehensive study of leather products with the production of forensic commodity expertise to determine their market value. *Theory and practice of forensic examination*. No. 4 (24). P. 81-86. (in Russian).

SOME ASPECTS OF COMMERCIAL EXAMINATION OF LEATHER BAGS

T. Kundilovska

The current state of the commodity market of leather haberdashery is characterized by the predominance of both imported and domestic low-quality products. The lack of proper market supervision and quality control of products that are sold in retail chains and in manufactured goods markets leads to the spread of counterfeit products. Therefore, it is relevant to develop and implement in the practice of commodity experts such methods that can be effectively used to identify haberdashery goods made of leather in order to prevent counterfeit products from entering the market.

The article substantiates the expediency of conducting a comprehensive merchandising examination of leather bags based on the definition of identification criteria.

It is noted that the use of modern synthetic materials imitating leather, and composite polymer materials in technologies for haberdashery goods leads to a change in the range of goods, and product groups, which requires the improvement of expert methods of assessing the quality and market value of goods.

The shortcomings of the normative documentation regulating the terminology, production, nomenclature of quality indicators, quality requirements for materials, and haberdashery made of leather are formulated, it is noted that the standards are obsolete, are not revised taking into account the emergence of new materials, technologies, changes in the range of goods.

The criteria for identifying leather bags are substantiated: the pattern of the derma (surface of the dermis after dressing the skin), the symmetry of the details, the state of processing of accessories and seams, and the characteristics of the lining material, the state of marking and packaging.

Methods for evaluating the quality indicators of goods are systematized, namely, organoleptic, measuring, chemical, and microbiological.

The following algorithm of actions is proposed when conducting a merchandising examination of leather bags: analysis of regulatory and commodity-accompanying documentation; identification and assessment of conformity, taking into account the selected identification criteria and assessment methods; identification of defects; determination of the naturalness of the skin by methods of chemical, microbiological analysis; assessment of combustibility and heat transfer of material by express methods; analysis of identification results and formation of an expert conclusion.

The developed comprehensive methodology of commodity expertise can be used to establish the facts of falsification of leather goods, in the practice of forensic experts in order to determine the market value of goods.

Key words: commodity examination, leather bags, haberdashery, identification criteria, defects.